

Možnosti řešení školních zájezdů v současné situaci

Dnem 24. 4. 2020 nabyt účinnosti zákon č. 185/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru označovaného jako SARS-CoV-2 na odvětví cestovního ruchu (dále jen „zákon“). Tímto zákonem se cestovním kancelářím (dále jen „pořadatel“) dává možnost využít ochranné doby (do 31. srpna 2021), po kterou cestovní kanceláře mohou namísto vrácení peněz za zájezdy zrušené z důvodu pandemie vydávat svým zákazníkům poukazy na zájezd, na jejichž základě pak bude možné čerpat náhradní zájezd. Právní úprava se vztahuje na zájezdy, které se měly nebo mají uskutečnit v termínu od 20. února 2020 do 31. srpna 2020. Zákonem je některým skupinám zákazníků dána možnost vrátit poukaz na zájezd pořadateli, a jednostranným prohlášením tak ukončit běh ochranné doby, čímž zákazníkům opět vznikne nárok na vrácení plateb za původní zrušený zájezd v penězích. Do této skupiny zákazníků rovněž spadají školy a školská zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení.

Školy nebo školská zařízení, které jsou zapsány v rejstříku škol a školských zařízení, (dále jen „škola nebo školské zařízení“) mají nyní pět možností, jak postupovat:

1) Odmítnout poukaz na zájezd

- Školy nebo školská zařízení mohou odmítnout nabízený poukaz na zájezd, a trvat tak na vrácení již uhrazených plateb, přičemž pokud se měl či má zájezd odehrát v době, kdy jeho uskutečnění není možné v důsledku tzv. vyšší moci (tzn. po dobu trvání mimořádných opatření, která neumožňují uskutečnit zájezd na území České republiky nebo i mimo území České republiky), musí jim být vráceno celé již poskytnuté plnění. Týká se to zájezdů, které se měly nebo mají uskutečnit v termínu od 20. února 2020 do 31. srpna 2020.
- Odmítnutí poukazu se činí oznámením pořadateli, přičemž současně musí být vydaný poukaz na zájezd vrácen školou nebo školským zařízením pořadateli.

2) Využít poukaz na zájezd

- Pořadatel zájezdu se může rozhodnout a písemně oznámit škole nebo školskému zařízení, že využívá ochrannou dobu, a vystaví tak poukaz na zájezd nejméně v hodnotě zájezdu, na který byla sjednána původní smlouva.
- Poukaz je platný po dobu trvání ochranné doby, tj. do 31. srpna 2021.
- Pořadatel je povinen nabídnout na žádost školy nebo školského zařízení náhradní zájezd, a to ve stejné nebo vyšší jakosti, než jaká byla sjednána v původní smlouvě o zájezdu.
- Škola nebo školské zařízení může následně na základě poukazu pořadatele požádat o nabídku náhradního zájezdu. Pořadatel by měl nabídnout náhradní zájezd do 30 dnů ode dne, kdy byl o nabídku náhradního zájezdu požádán. Jestliže žádnou nabídku nepředloží, pak ochranná doba končí a pořadatel musí škole nebo školskému zařízení vrátit veškeré uhrazené platby. Platby by měly být vráceny bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 14 dnů po ukončení závazku ze smlouvy.

- Nabídne-li pořadatel škole nebo školskému zařízení náhradní zájezd, musí být tento zájezd alespoň stejné kvality, která byla původní smlouvou ujednána. V takovém případě nesmí pořadatel požadovat od školy nebo školského zařízení doplacení případného rozdílu v ceně oproti původní smlouvě o zájezdu. Jestliže by byl navrhovaný náhradní zájezd vyšší jakosti, je škola nebo školské zařízení povinna zaplatit rozdíl v ceně pouze v případě, že pořadatel nabídl současně i zájezd stejné jakosti a škola nebo školské zařízení by se rozhodly této nabídky nevyužít.

- Dojde-li k využití poukazu na zájezd, nebude již pořadatel škole nebo školskému zařízení dlužit žádné peníze. Cena náhradního zájezdu však musí odpovídat alespoň hodnotě veškerých plateb uhrazených školou nebo školským zařízením za zájezd.

- Pokud nastane situace, že škola nebo školské zařízení nepožádá pořadatele o nabídku náhradního zájezdu nebo se rozhodne nevyužít nabídky pořadatele k uzavření nové smlouvy o zájezdu, je pořadatel povinen vrátit škole nebo školskému zařízení veškeré uhrazené platby do 14 dnů od skončení ochranné doby, tj. od 31. srpna 2021 (nicméně stále platí ad 1) – tedy že škola či školské zařízení může nabízený poukaz na zájezd odmítnout).

3) Odstoupit od smlouvy

a) Od smlouvy o zájezdu může škola nebo školské zařízení kdykoliv odstoupit podle § 2533 občanského zákoníku. V takovém případě se však platí odstupné (storno poplatky), je-li to ujednáno ve smlouvě.

- Pokud dojde k odstoupení od smlouvy o zájezdu s termínem uskutečnění od 20. února 2020 do 31. srpna 2020 a bylo zaplacené odstupné, je podle zákona pořadatel povinen vydat škole nebo školskému zařízení na jejich žádost poukaz na zájezd. Tento poukaz musí být v hodnotě nejméně 10 % zaplaceného odstupného a musí být škole nebo školskému zařízení vydán nejpozději do 14 dnů ode dne, kdy o jeho vydání pořadatele požádaly.

- O vydání poukazu na zájezd je však nutné pořadatele požádat nejpozději do 3 měsíců ode dne zániku smlouvy o zájezdu.

- Doba platnosti takového poukazu musí být nejméně 12 měsíců ode dne jeho vydání.

b) Škola nebo školské zařízení má také možnost odstoupit od smlouvy podle § 2535 občanského zákoníku, pokud v místě pobytu nebo v jeho bezprostředním okolí nastanou nevyhnutelné a mimořádné okolnosti, které mají významný dopad na poskytování zájezdu nebo na přepravu osob do místa pobytu. Touto nevyhnutelnou a mimořádnou okolností jsou mimo jiné vydaná mimořádná opatření (tj. např. omezení volného pohybu osob, zákaz vycestovat z České republiky nebo případně zákaz vstupu na území jiného státu, kde se má zájezd uskutečnit). V takovém případě má škola nebo školské zařízení právo na vrácení veškerých uhrazených plateb za zájezd. Navíc nemá povinnost zaplatit odstupné (storno poplatky), ale nemá ani právo na náhradu škody.

- Nicméně toto odstoupení přichází v úvahu pouze tehdy, je-li již škole nebo školskému zařízení známo, že v době původně plánovaného zájezdu opravdu nebude možné zájezd z důvodu nevyhnutelných a mimořádných okolností uskutečnit.

- Podle zákona se může pořadatel rozhodnout využít ochrannou dobu, a vystavit tak škole nebo školskému zařízení poukaz na zájezd. Pokud by však školou nebo školským zařízením došlo k odmítnutí poukazu na zájezd (viz varianta 1), musel by pořadatel veškeré platby uhrazené školou nebo školským zařízením za zájezd vrátit škole nebo školskému zařízení bez zbytečného odkladu, nejpozději do 14 dnů po ukončení závazku ze smlouvy.

4) Zaplatit další zálohu či doplatek

- Škola nebo školské zařízení zaplatí další zálohu či doplatek podle nasmlouvaného platebního kalendáře.

- Poté by škola nebo školské zařízení musely čekat, zda dojde k uvolnění opatření, ať již v České republice nebo jiné zemi, podle toho, kde se má zájezd uskutečnit. Jestliže by k uvolnění opatření nedošlo, tedy zasáhla by tzv. vyšší moc (trvaly by nevyhnutelné a mimořádné okolnosti), je možné postupovat podle výše uvedeného bodu 3, případně bodu 2, nabídne-li pořadatel poukaz na zájezd.

- Vzhledem k tomu, že škola nebo školské zařízení mohou poukaz na zájezd odmítnout, měly by důkladně zvažovat, zda odpovídá péči řádného hospodáře odstupovat od smlouvy podle § 2533 občanského zákoníku (tedy se storno poplatky) jen za účelem, aby se vyhnuly doplatku ceny zájezdu. V případě nejistoty, zda se zájezd bude moci uskutečnit, může být pro školu výhodnější postupovat dle smluvně sjednaného platebního kalendáře a v případě neuskutečnění zájezdu požadovat plnou částku zpět, než od smlouvy odstupovat předčasně se storno poplatky.

5) Dohodnout se s pořadatelem na jiném řešení

- Školy nebo školská zařízení mají také možnost se s pořadatelem domluvit na jiném řešení, pokud s tím budou obě strany souhlasit.